

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Okuma Öz Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Taşkın SOYSAL¹

Öz

Öz yeterlik, genel manada bireyin bir işi gerçekleştirebilmek için ihtiyaç duyduğu becerilere sahip olmasına yönelik algıdır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin dilin temel becerilerinden biri olan okuma konusunda belirli düzeyde öz yeterliğe sahip olmaları önemlidir. Bu çalışmada, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi TÖMER’de öğrenim gören ve ulaşılabilir örnekleme yöntemine göre belirlenmiş B1 ve B2 seviyesi 98 öğrencinin okuma öz yeterliklerini hangi değişkenlerin etkilediğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın verileri “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilere Yönelik Okuma Becerisi Öz Yeterlilik Ölçeği” ile toplanmıştır. Çalışmada elde edilen verilerin iki değişken arasındaki anlamlılığının test edilmesi amacıyla Bağımsız Örneklemeler t-testi uygulanmıştır. Verilerin ikiden fazla değişken arasındaki anlamlılığının test edilmesi amacıyla da Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı, bunun yanı sıra öğrencilerin geldikleri ülkelerin, dil öğrenme düzeylerinin ve Türkçeyi öğrenme nedenlerinin okuma öz yeterliği açısından farklılık gösteren değişkenler olduğu sonuçları elde edilmiştir. Çalışmada ulaşılan sonuçlar ilgili literatür ışığında tartışmaya açılmış ve çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, okuma, öz yeterlik.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, taskinsoysal@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2753-5905

Geliş tarihi: 14.09.2022- Kabul tarihi: 26.09.2022

Kaynak gösterme: Soysal, T. (2022). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Okuma Öz Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 7(2), 287-308.

DOI: 10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v07i2006

Investigation of Reading Self-Efficacy of Turkish as a Foreign Language Learners in Terms of Various Variables

Abstract

Self-efficacy, in general, is the individual's perception of having the skills he or she needs to perform a job. It is important for those who learn Turkish as a foreign language to have a certain level of self-efficacy in reading, which is one of the basic skills of the language. In this study, it was aimed to examine which variables affect the reading self-efficacy of 98 B1 and B2 level students studying at Karamanoğlu Mehmetbey University TÖMER and determined according to the accessible sampling method. The data of the study were collected with the "Reading Skills Self-Efficacy Scale for Students Learning Turkish as a Foreign Language". In order to test the significance of the data obtained in the study between two variables, Independent Sample t-test was applied. In order to test the significance of the data between more than two variables, One-Way Analysis of Variance (ANOVA) was performed. According to the results obtained in the study, it was concluded that the reading self-efficacy of the students who learn Turkish as a foreign language does not differ according to gender, besides, the countries from which the students come, their language learning levels and the reasons for learning Turkish are the variables that differ in terms of reading self-efficacy. The results obtained in the study were discussed in the light of the relevant literature and various suggestions were presented.

Keywords: *Turkish education, teaching Turkish as a foreign language, reading, self-efficacy.*

Giriş

Bir dilin o dilin konuşucusu olmayan başka bir millete öğretilmesi geçmişten günümüze çeşitli sebeplerle gerçekleştirilmektedir. Savaşlar, göçler, ticari ve dinî ilişkiler dillerin yabancılara öğretilmesi konusunun başlıca sebepleridir. Yabancı bir dili öğrenmek yeni dünyaları, yeni anlayışları, yeni kültürleri edinmek demektir. Biçer (2012) Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinin köklü bir geçmişe sahip olduğunu, tarihin birçok döneminde yabancıların Türkçeye ilgi gösterip onu öğrenmeye ilgi ve ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Bu durum genel kanının aksine yabancılara

Türkçe öğretiminin Divanü Lügati't-Türk'ten çok daha öncelere gittiğini göstermektedir.

Günümüz şartlarında yabancı dil öğretimi kitlesel bir ticari hareket hâlini almıştır (Şimşek, 2011). Yabancı dil öğretmek amacıyla açılan kurslar, hareketlilikler, eğitim programları gibi bu ihtiyacı karşılamaya yönelik yüksek bir arz-talep söz konusudur. Belirli ülkelerde yoğunluk olmak üzere çoğu ülke dil öğretim hizmetlerini ticari bir anlayışla yürütmektedir. Bununla birlikte milletler, kendi dillerinin konuşulduğu ölçüde uluslararası bir güç olma yolunda ilerlemektedir. Küreselleşmenin gün geçtikçe etki alanını artırması; ticari, ekonomik ve kültürel etkileşimin yanı sıra yabancı dil öğretimine olan ihtiyacın da aynı oranda artmasına yol açmıştır. İşcan (2016) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin son 20-25 yılda gelişmeye başladığını ve Türkiye'nin uluslararası öneminin giderek artmasından dolayı Türkçeye ve Türk kültürüne yönelik artan bir ilginin söz konusu olduğunu aktarmış, bunun yabancılarla Türkçe öğretimi bağlamında titizlikle yürütülmesi gereken bir süreç olduğunu dile getirmiştir.

Dillerin yabancı dil olarak öğretimi okuma, yazma, konuşma ve dinleme temel becerileri yoluyla gerçekleştirilir. Her bir beceri kendi içinde ve diğer becerilerle bütünleşik şekilde büyük bir önem arz eder. Yabancılarla Türkçe öğretiminde okuma becerisi bu açıdan doğru yöntem ve tekniklerle, sistemli ve dengeli bir şekilde yürütülmesi gereken bir yapıya ihtiyaç duyar. Çünkü ana dilinde okuma eğitiminde öğrencilerin anlama becerisinin geliştirilmesine, okuma alışkanlığının kazandırılarak öğrencilerin nitelikli birer okur olmasına yoğunlaşılırken aynı durum yabancı dil öğretiminde öğrencilerin anlama becerilerinin geliştirilmesi amacını taşımaktadır. (Tüfekçioğlu, 2013). Okuma becerisinin yabancı dilde metni anlama üzerine yoğunlaşmasının sebebi öğrencilerin yabancı dilin tümce, sözcük ve artalan bilgisine yeterli düzeyde hâkim olamamalıdır. Bu açıdan yabancı dil öğretiminde okuma becerisinin kazandırılması hedef kitlenin durumuyla yakın ilişkilidir (Okur ve Keskin, 2013).

Ana dili eğitiminde olduğu gibi yabancılarla Türkçe öğretiminde de okuma becerisi diğer becerilerin gelişimini doğrudan desteklemektedir. Erdem, Gün, Şengül ve Şimşek (2015) okuma becerisinin yabancılarla Türkçe öğretiminde bu temelde alımlayıcı dil becerilerinin merkezinde önemli bir

yere sahip olduğunu aktarmışlardır. Temel dil becerileri kazanılırken dinlemeyle başlayan süreç konuşma, okuma ve yazma sırasında ilerler. Ancak yabancı dil öğretiminde böyle bir sıralama söz konusu değildir ve okuma becerisi diğer becerilerin kazanılmasına kaynaklık ettiği için büyük bir öneme sahiptir.

Okuma becerisi, genel anlamda okuma eğitimi ve öğrenci boyutlarında şekillenen değişkenlere sahiptir. Yapılan eğitimin durumu, bu eğitimde kullanılan yöntem ve teknikler, eğitimin gerçekleştirildiği fiziksel ortam ve öğretmenin sergilediği yaklaşım okuma eğitiminden kaynaklanan değişkenleri temsil ederken öğrencinin hazır bulunuşluğu, okuma eğitimine karşı olan ilgi, istek ve motivasyonu öğrenci kaynaklı değişkenleri temsil etmektedir.

Okuma becerisi; yazma, konuşma ve dinleme becerilerine nispeten Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde önem verilen bir beceri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sebeple öğrencilerin okuma sürecinde onları etkileyen faktörlerin farkında olmaları ve yapılacak eğitimin planlanmasında bu durumun göz önünde bulundurularak gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Razi ve Razi (2014) öğrencilerin hedef dilde genel bir yeterlilik sağlamaları adına yoğun ve kapsamlı okuma etkinliklerinden daha yüksek seviyede yararlanılması gerektiğini, böylece öğrencilerin sınıf içi ve sınıf dışı uygulamalarda öğrendikleri okuma stratejilerini uygulama fırsatları bulacaklarını ifade etmişlerdir. Okuma becerisinin geliştirilmesinde amaç okuduğunu anlamadır. Güneş (2007) kelime, cümle ve paragrafların anlamlı ve doğru bir biçimde okunmasının elde edilen bilgiler üzerinde düşünmeyi, sebepleri sorgulamayı, çıkarım ve değerlendirmelerde bulunmayı sağlaması bakımından önemli olduğunu vurgulamıştır. Bir metnin tam ve doğru bir şekilde anlaşılması için metnin vermek istediği açık ve örtük mesajların anlaşılması, değerlerin kavranması gerekmektedir.

Okuma becerisinde göz önünde bulundurulması gereken önemli hususlardan biri de yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenmeye karşı öz yeterlik algısıdır. Öz yeterlik, öğrenme sürecini doğrudan etkileyen önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bandura (1986) öz yeterliği bireylerin belirli işleri yapabilmeleri amacıyla gerekli faaliyetleri düzenleyip uygulayabilmeleri bakımından kendi kapasiteleriyle ilgili ön görüleri olarak tanımla-

maktadır. Bu anlamda öz yeterlik, kendi yeteneklerinin farkında olmak ve bu yetenekleri kullanarak bir işi gerçekleştirebileceğine inanmaktır (Zusho ve Pintrich, 2003). Öz yeterlik algısı, bireyin günlük yaşamda karşılaşacağı olay ve durumlarda göstereceği performansı doğrudan etkilemekte; bireyin neler hissettiği, konu hakkında ne düşündüğü, bir işe başlamak ve gerçekleştirmek için kendini nasıl motive ettiği ve bu süreçte nasıl davrandığı hakkında da etki sahibi olmaktadır (Bandura, 1993). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma eğitiminden en yüksek verimin alınması için yapılması gerekenlerden biri de okuma sürecini etkileyen değişkenlerin farkında olmaktır. Böylece öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin daha yüksek olması, yapılan eğitimin niteliğinin artırılması sağlanabilir.

Problemin önemi ve amacı

Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma becerisinin öneminden hareketle B1 ve B2 seviyesi Türkçe yeterliğe sahip öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin hangi değişkenlerden etkilendiğini tespit etmek amaçlanmıştır. Buna göre çalışma, “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma öz yeterlikleri hangi değişkenlerden etkilenmektedir?” sorusu üzerine temellenmiştir.

Araştırma problemi doğrultusunda belirlenen alt problemler aşağıda belirtilmiş ve bulguların verilisinde alt problemlerin verilış sırası dikkate alınmıştır.

1. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterlikleri cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
2. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterlikleri ülkelerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterlikleri düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterlikleri Türkçe öğrenme nedenine göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma öz yeterliklerinin hangi değişkenlerden etkilendiğini inceleme amacı taşıyan bu araştırma tarama

modelinde gerçekleştirilmiştir. Tarama modelinde amaç geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu hâliyle betimlemektir (Karasar, 2011). Çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin okuma öz yeterlikleri alt boyutlar düzeyinde betimlenmeye çalışılmıştır.

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubu 2022-2023 öğretim yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde (KMÜ TÖMER) öğrenim gören 98 B1 ve B2 seviye öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada yer alan katılımcıların gerçek isimleri kullanılmamış, katılımcılar K1'den K98'e kadar kodlanmıştır. Öğrencilere ait bilgiler Tablo 1'de aktarılmıştır:

Tablo 1. *Araştırmada Yer Alan Katılımcılara Ait Bilgiler*

Katılımcılar	Cinsiyet	Ülke	Yaş	Düzye	Türkçe öğrenme nedeni
K1	Erkek	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K2	Kız	1	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K3	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K4	Erkek	2	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K5	Erkek	1	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K6	Erkek	1	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K7	Erkek	1	18-25	B1	Kendini geliştirmek
K8	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K9	Erkek	2	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K10	Erkek	1	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K11	Erkek	2	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K12	Erkek	1	26-35	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K13	Erkek	3	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K14	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K15	Erkek	4	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K16	Erkek	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K17	Erkek	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K18	Erkek	5	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K19	Kız	6	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K20	Erkek	4	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K21	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek

K22	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K23	Erkek	4	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K24	Erkek	7	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K25	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K26	Kız	3	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K27	Erkek	2	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K28	Erkek	2	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K29	Kız	3	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K30	Kız	7	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K31	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K32	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K33	Erkek	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K34	Erkek	13	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K35	Erkek	6	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K36	Erkek	2	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K37	Erkek	2	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K38	Erkek	4	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K39	Kız	3	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K40	Kız	7	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K41	Erkek	3	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K42	Erkek	4	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K43	Erkek	2	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K44	Erkek	3	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K45	Kız	3	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K46	Kız	13	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K47	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K48	Kız	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K49	Erkek	1	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K50	Erkek	6	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K51	Erkek	14	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K52	Erkek	13	26-35	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K53	Erkek	6	18-25	B2	Kendini geliştirmek
K54	Kız	6	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K55	Erkek	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K56	Erkek	1	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K57	Erkek	15	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Okuma Öz Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

K58	Kız	14	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K59	Kız	7	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K60	Kız	4	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K61	Erkek	6	26-35	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K62	Kız	6	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K63	Kız	11	18-25	B1	Kendini geliştirmek
K64	Erkek	6	26-35	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K65	Kız	16	18-25	B1	Kendini geliştirmek
K66	Erkek	11	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K67	Erkek	10	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K68	Erkek	6	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K69	Erkek	6	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K70	Erkek	12	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K71	Kız	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K72	Erkek	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K73	Kız	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K74	Kız	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K75	Kız	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K76	Kız	4	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K77	Erkek	6	26-35	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K78	Kız	6	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K79	Kız	11	18-25	B1	Kendini geliştirmek
K80	Erkek	6	26-35	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K81	Kız	16	18-25	B1	Kendini geliştirmek
K82	Erkek	11	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K83	Kız	10	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K84	Erkek	6	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K85	Kız	6	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K86	Erkek	12	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K87	Kız	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K88	Erkek	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K89	Kız	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K90	Kız	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K91	Kız	9	18-25	B1	Yurt dışında öğrenime gitmek
K92	Erkek	6	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek

K93	Erkek	10	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K94	Kız	6	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K95	Erkek	10	18-25	B2	Yurt dışında iş bulabilmek
K96	Kız	11	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K97	Erkek	8	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek
K98	Erkek	3	18-25	B2	Yurt dışında öğrenime gitmek

Tablo 1 incelendiğinde 98 katılımcının 56'sı erkek, 42'si kız öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcılar 16 ayrı ülkeden Türkçe öğrenmek için Türkiye'ye gelmişlerdir. Ancak verilerin analizi sürecinde katılımcıların geldikleri ülkeler Afrika ülkeleri, Türk Cumhuriyetleri ve Ortadoğu ülkeleri şeklinde gruplanmış ve analizler buna göre yürütülmüştür.

Katılımcıların yaş aralığına bakıldığında 92 katılımcının 18-25 yaş arasında olduğu, kalan 6 katılımcının 26-35 yaş arasında olduğu görülmektedir. Dil seviyeleri bakımından katılımcılara bakıldığında 69 katılımcı B2 seviyesi, kalan 29 katılımcı ise B1 seviyesindedir. Katılımcıların Türkçe öğrenme nedenlerine bakıldığında 66 katılımcı yurt dışında öğrenime gitmek, 17 katılımcı kendini geliştirmek, 15 katılımcı ise yurt dışında iş bulabilmek amacıyla Türkçeyi öğrenmek istemektedir.

Verilerin toplanması

Araştırma verileri Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde (TÖMER) 01-30/07/2022 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplama sürecinde daha önceden yapılan planlamaya bağlı olarak uygulamanın yapıldığı sınıflarda araştırmacı tarafından bilgilendirme yapılmış, yapılacak uygulama hakkında anlaşılmayan noktalar açıklığa kavuşturulmuş, ardından uygulamaya geçilerek süreç tamamlanmıştır.

Veri toplama araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında Güngör ve Kan (2020) tarafından geliştirilen “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilere Yönelik Okuma Becerisi Öz Yeterlilik Ölçeği” birinci yazarın yazılı iznine bağlı olarak kullanılmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır: 1. bölümde okuma becerisi öz yeterliğine yönelik 16 madde yer almaktadır. Katılımcılar maddeleri 0-100 arası puanlayabilmektedir ve “0: Kesinlikle Yapamam,

50: Orta Düzeyde Yapabilirim, 100: Kesinlikle Yapabilirim”e karşılık gelmektedir. Ölçeğin 2. bölümünde 7 soru yer almaktadır. Bu sorulardan ilk üçü cinsiyet, ülke ve yaş gibi demografik bilgilere yönelikken kalan dördü katılımcıların düzeyi, ne kadar süredir Türkçe öğrendikleri, meslekleri ve Türkçeyi neden öğrenmek istedikleri gibi konulara yöneliktir.

Verilerin analizi

Uygulamalar neticesinde ölçekte yer alan maddelere verilen cevaplar puanlanmış ve bilgisayar ortamına yüklenerek SPSS 22.0 programıyla çözümlenmiştir. Puanların karşılaştırılması öncesinde istatistiksel tekniğin belirlenmesi için normallik testi gerçekleştirilmiştir. Yapılan normallik dağılımı testindeki çarpıklık (skewness= 0.15) ve basıklık (kurtosis= 0.82) değerlerinin -2 ile +2 arasında olduğu görülmüştür. Dolayısıyla çalışmada elde edilen verilerin normal dağıldığı tespit edilmiş (George ve Mallery, 2010), gerçekleştirilen analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Ardından aritmetik ortalamalar, toplam puanlar, frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Yapılan karşılaştırmalar için Bağımsız Örneklem T-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Tukey Testi ve Dunnett C testleri işe koşulmuştur.

Bulgular

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterliklerine yönelik yapılan analizler ve bu analizlere bağlı yorumlar aşağıdaki gibidir:

3.1. “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterlikleri cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?” alt problemine yönelik bulgular ve yorum

Tablo 2. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen B1 ve B2 Düzeyi Öğrencilerin Okuma Öz Yeterliklerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ort.	Ss	t	df	p
Erkek	56	1030.71	231.49	.087	96	.931
Kız	42	1027.14	175.12			

*p<.05

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi kız ve erkek öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin karşılaştırılması için yapılan bağımsız örneklemeler t -testine göre kız ve erkek öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($t_{(2,96)} = .087, p > .05$). Buna göre cinsiyet değişkeni öğrencilerin okuma öz yeterlik algıları üzerinde etkiye sahip değildir.

3.2. “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterlikleri ülkelerine göre farklılaşmakta mıdır?” alt problemine yönelik bulgular ve yorum

Araştırma kapsamında yapılan bir diğer analiz B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin ülke değişkenine ilişkin Tek Yönlü Varyans Analizi’dir (ANOVA). Elde edilen sonuçlar Tablo 3’te verilmiştir:

Tablo 3. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen B1 ve B2 Düzeyi Öğrencilerin Okuma Öz Yeterliklerinin Ülke Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	594717.55	2	297358.77	7.82	.001**
Grup içi	3610417.14	95	38004.39		
Toplam	4205134.69	97	60.21		

** $p < .01$

Yapılan analiz neticesinde B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin ülke değişkenine göre anlamlı şekilde farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır ($F_{(2,95)} = 7.82, p < .01$). Bu anlamlı farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey Testi uygulanmış ve testin sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen B1 ve B2 Düzeyi Öğrencilerin Okuma Öz Yeterliklerinin Ülke Değişkeni Puanlarındaki Farklılıklara İlişkin Tukey Testi Sonuçları

(I) Kıta	(J) Kıta	Ort. fark (I-J)	Std. hata	p
Afrika Ülkeleri Ortadoğu Ülkeleri	Türk Cumhuriyetleri	-208.00	67.21	.007**
		-134.29	42.46	.006**
Türk Cumhuriyetleri Ortadoğu Ülkeleri	Afrika Ülkeleri	208.00	67.21	.007**
		73.71	69.90	.545
Ortadoğu Ülkeleri Türk Cumhuriyetleri	Afrika Ülkeleri	134.29	42.46	.006**
		-73.71	69.90	.545

** $p < .01$

Tablo 4'teki bulgular göz önünde bulundurulduğunda Afrika ülkeleri ile Türk Cumhuriyetleri ve Ortadoğu ülkelerinden gelen öğrencilerin okuma öz yeterlik puanları arasında anlamlı düzeyde farklılıklar görülmüştür. Buna göre Afrika ülkeleri öğrencilerinin okuma öz yeterliklerinin (Ortalama = 960) Türk Cumhuriyetleri (Ortalama = 1.168) ve Ortadoğu ülkelerinden (Ortalama = 1.094,29) gelen öğrencilerin okuma öz yeterlik puanlarından anlamlı ölçüde düşük olduğu sonucu elde edilmiştir.

3.3. “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma öz yeterlikleri düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?” alt problemine yönelik bulgular ve yorum

Tablo 5. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Öz Yeterliklerinin Düzey Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Düzey	N	Ort.	Ss	t	df	p
B1	29	948.27	193.50	-2.56	96	.012*
B2	69	1063.18	206.05			

* $p < .05$

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma

öz yeterliklerinin karşılaştırılması için yapılan bağımsız örneklemeler t -tes-tine göre öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin düzey (B1 ve B2) değişke-nine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($t_{(2,96)} = -2.56, p < .05$). Buna göre B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin B1 düzeyi öğrenci-lere göre anlamlı şekilde yüksek olduğu görülmüştür.

3.4. “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterlikleri Türkçe öğrenme nedenine göre farklılaşmakta mı-dır?” alt problemine yönelik bulgular ve yorum

Tablo 6. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen B1 ve B2 Düzeyi Öğrenci-lerin Okuma Öz Yeterliklerinin Türkçe Öğrenme Nedeni Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

		Kareler toplamı	df	Kareler orta-laması	F	Sig.
	Grup-lar arası	563928.20	2	281964.10	7.35	.001**
	Grup içi	3641206.48	95	38328.48		
	Top-lam	4205134.69	97			

** $p < .01$

Yapılan analiz sonucunda B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeter-liklerinin Türkçe öğrenme nedenine göre anlamlı şekilde farklılık göster-diği ortaya çıkmıştır ($F_{2,95} = 7.35, p < .01$). Bu anlamlı farklılığın kaynağını ortaya çıkarmak amacıyla çoklu karşılaştırma testlerinden Dunnett C Testi uygulanmış ve testin sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen B1 ve B2 Düzeyi Öğrencilerin Okuma Öz Yeterliklerinin Türkçe Öğrenme Nedeni Değişkeni Puanlarındaki Farklılıklara İlişkin Dunnett C Testi Sonuçları

(I) Türkçe öğrenme nedeni	(J) Türkçe öğrenme nedeni	Ort. fark (I-J)	Std. hata	Alt sınır	Üst sınır
Yurt dışında iş bulabilmek	Yurt dışına öğrenime gitmek	162.30	56.03	17.51	307.09
	Kendini geliştirmek	1.01	80.55	-208.07	210.11
Yurt dışına öğrenime gitmek	Yurt dışında iş bulabilmek	-162.30	56.03	-307.09	-17.51
	Kendini geliştirmek	-161.28	65.58	-329.20	6.63
Kendini geliştirmek	Yurt dışında iş bulabilmek	-1.01	80.55	-210.11	208.07
	Yurt dışına öğrenime gitmek	161.28	65.58	-6.63	329.20

p<.05

Tablo 7'ye göre “yurt dışında iş bulabilmek” ile “yurt dışına öğrenime gitmek” maddeleri arasında “yurt dışında iş bulabilmek” maddesi lehine anlamlı bir farklılık mevcuttur. Buna göre yurt dışında iş bulabilmek için Türkçe öğrenen öğrencilerin okuma öz yeterlikleri yurt dışına öğrenime gitmek isteyen öğrencilerden daha yüksektir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenme sürecinde okuma; okurun bir yandan ses, hece, kelime bilgisi, cümle yapısı gibi yapıları zihinsel yolla anlamlandırması, diğer yandan ön bilgilerini ve dünya görüşünü buna dahil ederek metinde okuyucuya aktarılmak istenen anlamı kavramasını içeren bir süreçtir (Altunkaya ve Erdem, 2017). Bu doğrultuda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okumanın tüm süreçleri göz önünde bulundurulmalı, okuma becerisinin öğrencilere kazandırılmasını etkileyen değişkenler düşünülerek planlamalar yapılmalıdır. Ülper (2011) bir metnin verimli bir biçimde okunup kavranabilmesinde okuma sürecinin bilişsel ve duyuşsal yanlarının etkili olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma becerisinin yeterli ve doğru bir anlamaya ulaşması için öğrencilerin okumaya yönelik öz yeterliklerinin sağladığı avan-

taj ve dezavantajların bilinmesi yapılacak eğitimin niteliğine de yansıtacaktır.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma öz yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada katılımcıların okuma öz yeterlikleri cinsiyet, ülke, düzey ve Türkçe öğrenme nedenine göre incelenmiştir. Yapılan çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuç (Büyükikiz, 2011; Sallabaş, 2012; Altunkaya ve Ateş, 2017; Aydın, Şahin, Yağmur Şahin, Emre ve Salı, 2017; Erdil, 2017; Kurudayıoğlu ve Güngör, 2017; Kılıç Avan ve Kalenderoğlu, 2019) çalışmalarında elde ettikleri sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Bu çalışmalarda yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma ve yazma öz yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği bulunmuştur. Bu durum yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel becerilere yönelik öz yeterlik algısında cinsiyet faktörünün önemli bir role sahip olmadığı yönünde fikir vermektedir.

Çalışmada elde edilen ikinci sonuca göre Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma öz yeterlikleri geldikleri ülkeler bakımından farklılaşmaktadır. Çalışmada yer alan öğrenciler 16 farklı ülkeden Türkiye'ye gelmişlerdir. Yapılan analizlerde öğrencilerin geldikleri ülkeler gruplanmış, buna göre Afrika ülkeleri, Türk Cumhuriyetleri ve Ortadoğu ülkeleri olmak üzere üç grupta incelenmiştir. Elde edilen sonuca göre Afrika ülkelerinden gelen öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin Türk Cumhuriyetleri ve Ortadoğu ülkelerinden gelen öğrencilere göre düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum dil ailelerinin birbirine yakınlığı, kültürel etkileşim gibi nedenlerden kaynaklanıyor olabilir. Bu sonuç, Kurudayıoğlu ve Güngör'ün (2017) öğrencilerin kıtaları ile Türkçe konuşma öz yeterlik ortalamaları arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuyla benzerlik gösterirken Sallabaş (2012) ve Erdil'in (2017) yabancı öğrencilerin geldikleri ülkelerin öz yeterlik algısında etkili olmadığı sonuçlarıyla farklılık göstermektedir. Bu farklılığın öğrencilerin geldikleri ülkelerin konumları, dilleri, bağlı buldukları kültürleri ve tarihleriyle ilgili olduğu söylenebilir.

Çalışmada elde edilen üçüncü sonuç, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterlikleri bakımından B1 düzeyi

öğrencilere göre daha yüksek öz yeterliğe sahip olduklarıdır. Bu, beklenen bir sonuçtur çünkü B2 düzeyi öğrencilerin B1 düzeyi öğrencilere göre daha çok kazanım elde etmiş olmaları, okuma becerisine yönelik daha fazla içerikle karşılaşmaları gerekmektedir. Erdil (2017) ile Kılıç Avan ve Kalenderoğlu'nun (2019) çalışmalarında yabancı öğrencilerin Türkçe yazma becerisine karşı öz yeterlik algılarının kur ve sınıf düzeylerine göre farklılık göstermediği sonuçları bu çalışmanın sonucuyla benzer değildir. Öte yandan Kurudayıoğlu ve Güngör'ün (2017) yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin konuşma öz yeterliklerinin B1 düzeyinden itibaren aşamalı olarak arttığı sonucu bu çalışmanın sonucuyla uyumludur.

Çalışmada elde edilen bir diğer sonuç Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B1 ve B2 düzeyi öğrencilerin okuma öz yeterliklerinin Türkçe öğrenme nedenine göre anlamlı şekilde farklılaşmasıdır. Yurt dışında iş bulabilmek amacıyla Türkçe öğrenen öğrencilerin okuma öz yeterlikleri yurt dışına öğrenime gitmek isteyen öğrencilerden daha yüksektir. Bu durumun çalışmada yer alan 98 öğrencinin 92'sinin 18-25 yaş aralığında olmasıyla ilgili olduğu söylenebilir. Öğrencilerin iş hayatına başlama kaygılarının yüksek olduğunun düşünüldüğü bu yaş aralığında yurt dışında iş bulmak maddesinin öne çıkması daha anlaşılır olmaktadır.

Çalışmada elde edilen sonuçlar bağlamında aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hedef kitlenin okuma öz yeterlik düzeyinin yüksek olması, yapılacak eğitimin niteliğini de artıracaktır. Bu sebeple eğitim planlamalarının öğrencilerin öz yeterliklerine etki eden değişkenlerin dikkate alınarak yapılması önemlidir.
- Bu çalışmada okuma öz yeterliği üzerinde durulmuştur. Yapılacak yeni çalışmalarda okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerileri öz yeterliğine yönelik bütünlük çalışmaları yapılabilir.
- Çalışmada elde edilen sonuçlardan hareketle öğretim faaliyetlerinin planlanmasında farklı ülkelerden gelen öğrencilerin uygun şekilde gruplanması, benzer düzeyde öz yeterliğe sahip öğrencilerin aynı ortamda eğitim görmesini sağlayacaktır.

Çıkar Çatışması ve Etik Bildirimi

Bu çalışmanın etik kurul izni Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulunca yapılan 23.06.2022 tarihli toplantıda 05-2022/92 uygun bulunmuştur. Bu bağlamda çalışmada çıkar çatışmasına yol açacak herhangi bir husus bulunmadığını ve araştırmanın tüm süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan ederiz.

Kaynaklar

[1] Altunkaya, H. ve Ateş, A. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin yazma özyeterlikleri ile yazılı anlatım becerileri arasındaki ilişki. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 86-103.

[2] Aydın, G., Şahin, A., Yağmur Şahin, E., Emre, K. ve Salı, M. K. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliliklerinin belirlenmesi (ÇOMÜ TÖMER örneği). *Journal of Awareness*, 2(3S), 549-564 .

[3] Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

[4] Bandura, A. (1993). Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educational Psychologist*, 28(2), 117-148.

[5] Biçer, N. (2012). Hunlardan günümüze yabancılara Türkçe öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1(4), 107-133.

[6] Büyükikiz, K. K. (2011). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma becerileri ile öz yeterlilik algıları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

[7] Erdem, M. D., Gün, M., Şengül, M. & Şimşek, R. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan okuma metinlerinin öğretim elemanlarınca Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ve işlevsel metin özellikleri kapsamında değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 10(3), 455-476.

[8] Erdil, M. (2017). Yabancı öğrencilerin Türkçe yazma becerisine karşı öz yeterlik algıları. *Turkophone*, 4(2), 87-101.

- [9] George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update* (10a ed.) Boston: Pearson.
- [10] Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- [11] Güngör, H. ve Kan, A. (2020). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma öz yeterliklerinin belirlenmesine yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *International Journal of Language Academy*, 8(3), 49-62.
- [12] İşcan, A. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma becerisi kazandırmada filmlerin kullanımı. *Turkish Studies*, 11(21), 487-500.
- [13] Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- [14] Kılıç Avan, Ş. ve Kalenderoğlu, İ. (2019). Yabancı uyruklu ilköğretim öğrencilerinin yazma becerisi özyeterliliklerinin belirlenmesi: Kastamonu örnekleme. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 4(1), 16-29.
- [15] Kurudayıoğlu, M. ve Güngör, H. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(2), 1105-1121.
- [16] Okur, A., Keskin, F. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği. *International Journal of Social Science*, 6(2), 1619-1640.
- [17] Ülper, H. (2011). Öğrenci açısından okumaya güdüleyici etmenler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 941-960.
- [18] Razi, S. ve Razi, N. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe okuma öğretimi. A. Şahin (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi* (s. 373-393). Ankara: Pegem Akademi.
- [19] Sallabaş, M. (2012). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma öz yeterliliklerinin değerlendirilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 16(2), 269-290.
- [20] Şimşek, P. (2011). Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı kitaplar. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

[21] Tüfekçioğlu, B. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe okuma becerisinin yöntem ve materyal açısından geliştirilmesine yönelik bir çalışma. *E-Dil Dergisi*, 1, 101-117.

[22] Zusho, A. ve Pintrich, P. R. (2003). Skill and will: The role of motivation and cognition in the learning of college chemistry. *International Journal of Science Education*, 25(9), 1081-1094.

Extended Abstract

Reading skill; compared to writing, speaking and listening skills, it is a skill that is given importance in teaching Turkish as a foreign language. For this reason, it is necessary for students to be aware of the factors that affect them in the reading process and to make the necessary arrangements by taking this situation into account in the planning of the education to be made. Razi and Razi (2014) stated that intensive and comprehensive reading activities should be used at a higher level in order for students to achieve general proficiency in the target language, so that students will have the opportunity to apply the reading strategies they have learned in classroom and out-of-class practices. The purpose of developing reading skill is to understand what you read. Güneş (2007) emphasized that reading words, sentences and paragraphs in a meaningful and correct way is important in terms of enabling to think about the information obtained, to question the reasons, to make inferences and evaluations. In order for a text to be understood fully and correctly, the explicit and implicit messages that the text wants to give must be understood and the values must be grasped.

One of the important issues to be considered in reading skill is the self-efficacy perception of foreign students towards learning Turkish. Self-efficacy is an important element that directly affects the learning process. Bandura (1986) defines self-efficacy as individuals' predictions about their own capacities in order to organize and implement the necessary activities in order to do certain jobs. Self-efficacy is to be aware of one's own abilities and to believe that one can perform a job by using these abilities (Zusho & Pintrich, 2003). The perception of self-efficacy directly affects the performance of the individual in the events and situations that he or she will encounter in daily life. In this sense, how the individual feels, what

he thinks about the subject, how he motivates himself to start and realize a job and how he behaves in this process affect (Bandura, 1993). One of the things that needs to be done in order to get the highest efficiency from reading education in teaching Turkish as a foreign language is to be aware of the variables that affect the reading process. Thus, it can be ensured that students' reading self-efficacy is higher and the quality of education can be increased.

In this study, it is aimed to determine which variables affect the reading self-efficacy of students with B1 and B2 level Turkish proficiency, based on the importance of reading skills in teaching Turkish as a foreign language. Accordingly, the study aims to answer the question "Which variables are affected by the reading self-efficacy of those who learn Turkish as a foreign language?" based on the question.

The sub-problems determined in line with the research problem are stated below and the order of the sub-problems is taken into account in the presentation of the findings.

1. Does the reading self-efficacy of B1 and B2 level students learning Turkish as a foreign language differ according to their gender?
2. Does the reading self-efficacy of B1 and B2 level students learning Turkish as a foreign language differ according to their countries?
3. Does B1 and B2 levels of students learning Turkish as a foreign language differ according to their reading self-efficacy levels?
4. Does the reading self-efficacy of B1 and B2 level students learning Turkish as a foreign language differ according to the reason for learning Turkish?

This research, which aims to examine which variables affect the reading self-efficacy of those who learn Turkish as a foreign language, was carried out in a screening model. The purpose of the survey model is to describe a past or present situation as it exists. (Karasar, 2011). In the study, reading self-efficacy of those who learn Turkish as a foreign language was tried to be described at the level of sub-dimensions.

The study group of the research consists of 98 B1 and B2 level students studying at Karamanoğlu Mehmetbey University Turkish Teaching Application and Research Center (KMU TÖMER) in the 2022-2023 academic year. The real names of the participants in the study were not used, and the participants were coded from K1 to K98.

Reading in the process of learning Turkish as a foreign language; it is a process that includes the reader to make sense of structures such as sound, syllable, vocabulary, sentence structure, on the one hand, and to comprehend the meaning that is intended to be conveyed to the reader in the text, on the other hand, by including their prior knowledge and worldview (Altunkaya & Erdem, 2017). In this direction, all the processes of reading in teaching Turkish as a foreign language should be taken into consideration, and planning should be made by considering the variables that affect the acquisition of reading skills to students. Ülper (2011) stated that the cognitive and affective aspects of the reading process are effective in the efficient reading and comprehension of a text. Therefore, knowing the advantages and disadvantages of students' self-efficacy for reading in order to reach a sufficient and correct understanding of reading skills in teaching Turkish as a foreign language will also reflect on the quality of the education to be made.

In this study, which was carried out to examine the reading self-efficacy of those who learn Turkish as a foreign language in terms of various variables, the reading self-efficacy of the participants was examined according to gender, country, level and the reason for learning Turkish. In the study, it was determined that the reading self-efficacy of B1 and B2 level students who learned Turkish as a foreign language did not differ according to the gender variable. This result was obtained in their studies (Büyükkız, 2011; Sallabaş, 2012; Altunkaya and Ateş, 2017; Aydın, Şahin, Yağmur Şahin, Emre and Tuesday, 2017; Erdil, 2017; Kurudayıoğlu and Güngör, 2017; Kılıç Avan and Kalenderoğlu 2019) similar to their results. In these studies, it was found that the speaking and writing self-efficacy of students learning Turkish as a foreign language did not differ according to the gender variable. This situation gives an idea that the gender factor does not have an important role in the perception of self-efficacy for basic skills in teaching Turkish as a foreign language.

According to the second result obtained in the study, the reading self-efficacy of those who learn Turkish as a foreign language differs in terms of the countries they come from. The students in the study came to Turkey from 16 different countries. In the analyzes made, the countries from which the students came were grouped and analyzed in three groups, namely African countries, Turkic Republics and Middle Eastern countries. According to the results obtained, it was concluded that the reading self-efficacy of students from African countries is lower than students from Turkic Republics and Middle East countries. This may be due to reasons such as the proximity of language families and cultural interaction. While this result is similar to Kurudayıoğlu and Güngör's (2017) conclusion that there is a significant difference between students' continents and Turkish speaking self-efficacy averages, it differs with the results of Sallabaş (2012) and Erdil (2017) that the countries they come from are not effective in the self-efficacy perception of foreign students. It can be said that this situation is related to the location, language, culture and history of the countries they come from.

The third result obtained in the study is that B2 level students learning Turkish as a foreign language have higher self-efficacy than B1 level students in terms of reading self-efficacy. This is an expected result because B2 level students should have gained more than B1 level students and they should encounter more content related to reading skills. In the studies of Erdil (2017) and Kılıç Avan and Kalenderoğlu (2019), the results that foreign students' self-efficacy perceptions towards Turkish writing skills do not differ according to their level and grade levels are not similar to the results of this study. On the other hand, Kurudayıoğlu and Güngör's (2017) conclusion that the speaking self-efficacy of students learning Turkish as a foreign language gradually increases starting from B1 level is compatible with the result of this study.

Another result obtained in the study is that the reading self-efficacy of B1 and B2 level students who learn Turkish as a foreign language differs significantly according to the reason for learning Turkish. Reading self-efficacy of students who learn Turkish in order to find a job abroad.